

1942. febr. 5.

46. évfolyam.
6. szám.

Szerkesztőség: Dés
Bethlen Gábor u. 17.
A szerkesztőség táv-
beszélő száma: 149.
Kiadóhivatal: Dés,
Apafi utca 2. szám,
„Turul”-nyomda.
A kiadóhivatal táv-
beszélő száma: 167.

VÁRMEGYEI KÖZÉLET

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap

Felelős szerkesztő: Sztojka László.

Ára 20 fillér.

Előfizetési ára egész
évre magánosoknak
10 Pengő.

(Bankoknak, vállala-
toknak, közületeknek
stb. évi 40 Pengő!)

Hirdetéseket a kiadó-
hivatal vesz fel és
azok előre fizetendők
(Helykötés nincs.)

Magyar írás

A FALU

első helyen áll a kormány országfejlesztő szociálpolitikai célkitűzései között.

Gazdasági téren, az olcsó gép, állat, vetőmag, stb. juttatás mind örte van. Az állam azt akarja, hogy eljőjön az az idő, amikor minden falusi magyar vérünk saját kis földjén gazdálkodik egészséges kutakkal, bő legelőkkel, villanyvilágítással, könyvtárral, rádióval felszerelt korszerű magyar faluban.

Lelkiegben a népművelési bizottságok, gazdatanfolyamok, népfőiskolák végzik a munkát, hogy öntudatos, felvilágosult, a haladó gazdatudományokkal tisztában lévő magyar földművesek népesítsék be a falvainkat, a Duna, Tisza, Maros, Szamos mentén.

22 esztendőn át az erdélyi magyar falu elvolt zárva a kulturától.

Előlről kell itt mindent kezdeni.

A szülő szeretetével, a testvér melegével.

Történelem, földrajz, köz- és honismeret irodalom helyes adagolására igen kell ügyeljenek azok, akik, kezében a falu jövője nyugszik.

A kormány ezideig közel tíz népujsággal siet a faluvezetők támogatására.

A Szamosmente végvárisíkjai a magyar néplap szerepe hasonló a kenyér szükségességéhez. Azonban ehhez kizárólag népi érdekeket szolgáló külön ujság szükséges, külön szervezettel, külön hálózattal, külön költségvetéssel — a kolozsvári Magyar Néphez esetleg mellékletként kaphatna helyet ez a szamosmenti néplapocská.

A falu könyvtárakat a népművelési bizottság, az Emke s a Minerva újszólva egyidőben rendezi be. Jó volna az egységes irányítás elvéhez alkalmazkodni.

Mintahogy a magyar falu felvilágosításának kérdését egységesen a kultusz-tárca hatáskörébe kéne vonni gazdasági, kulturális és pénzügyi osztályokkal, mert az egységes irányítás a legegészségesebb ebben a nagy kérdésben, ami mindnyájunk szívügye.

Az, mert a kilencven százalékban agrár-állam Magyarország az egészséges falvak alapzatait építheti fel elsősorban biztosabb s tágabb jövődjét!

(Sz)

Allandó magyar szintársulatot

kér Szamosujvár, Dés, Beszterce végvárvidéki magyarsága

(Dés.) Dés.—Beszterce ma Esz-kérdéy végvári vidéke, ahol a történelmi viharokban elhullt magyar tömbök helyét nemzeti ségi tengerek töltik be s ahol éppen ezért a magyar szellem, kultúra, mindenképpen erősítendő, a legnagyobb áldozatok árán is, hiszen nemcsak a tavikon, hanem a városokon is a 22 évi megszállás alatt felnőtt

generáció, sajnos, h bászán bírja anyanyelvét, nemzeti műveltsége fogyatékos.

Ezen az alapon merült fel az az óhaj: kornánytámogatással kapjon a Szamosmente öráló magyar szintársulatot! Ez a szintársulat a szórakoztató műsor mellett, a magyar műveltség olyan remekeit is mutassa be, mint Katona, Madách műve, idevéve az újbb magyar levegőjű darabokat is. Elettere a társulatnak a következő vonal lenne: Szamosujvár, Dés, Beszterce városok. Rettég, Bethlen, Magyarlajos, Szék, Ilonda, nagyközégek. A szinigazgató megválasztása, a tagok szerződötése az Országos Szin-kamara és a sajtó ellenőrzése mellett történe, ugyancsak szini és sajtó b zottság dolgozná ki a nüsört,

A városok és községek szinpartoló Egyesületet létesítenének, mely tagdíjak ellenében olcsó bérletet biztosítana — külön népi ciktusokat is tartana a színház.

Az említett végvidéki vonalon körülbelül ötvenezer meglehetősen kivüleső, elzárt magyar él. Az állandó színházi-idény nevelő, szórakoztató, ébrentartó nemzetvédelmi munkája fontos, szükséges és elmarachatalan volna.

Éppen ezért a tervet megbeszélés alá kéne a kultuszminisztériumban bocsájtani, Désen legutóbb nyolchetes szini-idény pergett le — állandó érdeklődés mellett.

Ez példa arra, hogy az állandó színház, mely Désen kétszer 3—3 hónapos, Szamosujváron és Besztercen kétszer két-két hónapos szezon tartana — a többi a községek között osztana, hova a falu-körzetek is betartoznak — nem is igényelne olyan nagy kormány-szubvenciót, néhány éven belül egy-zerüen — kifizetné önmagát!

Budapesten járt fontos közügyekben

Dés város polgármestere

Biztosítva van a szamosmenti szék-

város liszt, zsir és cukor ellátása —

Bérházat épít Dés a lakásínség csök-

kentésére — Több mint félmillió pengő

az 1942. évi költségvetés — Tüzoltó

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

parancsnokot kap Dés városa

építési terveit a város főmérnöke, Schiller Miklós készítette el. A bérház építés tervéhez a belügyminiszter hozzájárult, engedélyezve, hogy az OTI-től 150.000 pengő kölcsönt vegyen fel építkezési célra a város. (Ezenkívül még ugyanennyire lesz szükség az építkezéshez.) A polgármester az anyagellátási központnál is járt, építkezési anyagot igényelve. Az építkezés ideje az anyag leszállításától függ. A bérpalota a városháza udvarának végén, a Roth Pál és Széchenyi uccák sarkán fog felépülni

A közellási minisztériumban elfogadták a városnak a zsirellátás érdekében tett intézkedéseit.

Uj tisztviselőket vehet

fel Dés város

A nagymérvű közellátási, közigazgatási munkára való tekintettel, mellyel a székváros jelenlegi hivatalnokai kara képtelen megbirkózni, uj kiegészítő tisztviselők engedélyezését kérte a polgármester. A belügyben kilátásba helyezték, hogy hatnyolc uj tisztviselő alkalmazását rövidesen engedélyezni fogják.

A városi vízművek normalstátusa ügyében a belügyminiszter szintén rövidesen intézkedik.

Uj tüzoltó parancsnokot

kap a város

A belügyben a városfő kérte, hogy Déstre tüzoltóparancsnokot nevezzenek ki, aki egyben légoltalmi előadó is legyen. E pontról is kedvező választ kapott. — A város 1941. évi költségvetését Dés elfogadva visszakapta, az 1942-es költségvetést, mely több, mint félmillió pengőt tesz ki — most nézik át a belügyben.

* * *

K. Weress Jenő budapesti utja így a város számára eredményekkel járt.

A „Közélet” cikksorozata

Szamosujvári helyzetkép...

(Szamosujvár). Ismert közéleti férfi mondja:

— Szamosujvár társadalmi élete pezsgésben van... De aránytalanul sok az egyesület, egyesület! Szép példa a Széchenyi Kaszinó, mely összevonta az eddigi társasköröket! Ezt a példát kéne követni minél előbb.

— A műkedvelés feladata sokszoros lett — a város kicsi, színiegyüttes ritkán s kevés időre jön ide. Ezen a téren a „szelekció” igen szükséges, hogy valóban a magyar műveltség színvonala nyerjen a munkával.

— A városból ma is tart az „elvándorlás”... A fiatalság jórésze más országreszekben keres boldogulást, így a társadalmi utánpótlás veszélyben. Tartsuk itt hon a fiatalokat, teremtsünk részükre munka és életlehetőségeket! (—i.)

Szamosmenti jegyzetek

Visszapillantás a szamosújvári Reményik emlékestre

Keserű szavak, de beszéljünk nyíltan! Magyarul. Szamosmenti magyarok — több lelket! (Szerk.)

A széki ref. egyházmegye lelkeszei 1941. I. 7-én magasszínvonalu Reményik emlékestet rendeztek Szamosújváron, Erőrl az eseményről már több lap beszámolt, természetesen távirati stílusban, a napihírek legvégén. Úgy látszik nem kellett nagy érdeklődést az erdélyi magyarság vezetőlapjainál egy végvidéki egyházmegye lelkeszeinek erőfeszítése, sőt a kis város közönsége is olyan közömbösséggel készült erre az emlékestre, mint amireh semmi köze.

Mégis sikerült. Erkölcseleg is, anyagilag is, bár elismerjük, hogy a központi vezetés hiánya miatt a rendezés körül nem éppen sulyos, de bántó hibák voltak. Némi melegségünk erre is van. Minden lelkipásztort lekötött a nagyhét, az ünnep, ó- és újesztendő lelki munkája. A közömbösségre azonban nincs melegség, de magyarázat van, Reményiknek a közönsége távol maradt, s csak a gyülekezete jött el. Aki ott volt, az tudja mi a különbség közönség és gyülekezet között: a közönség ungom, tapsol, sőt tombol is, ha kell, a gyülekezet pedig ígét hallgat.

Nem akartunk az emlékestnek semmi felekezeti jellegét adni, nem is adtunk. Ez kitűnik a műsorból is, melyben kizárólag a „magyar” szempont érvényesült.

A rendezés joga azonban, sőt a gondolat joga is kizárólagosan minket illetett, mert Reményik próféta szava minden magyarhoz szólott ugyan, de minket megmentett.

Hányszor volt már úgy, hogy feladjuk a meddő harcot és akkor hangzott felénk a biztatás, az íge: ne hagyjátok a templomot, a templomot s az iskolát! Megdöbbenünk önmagunktól, marcangolt az önvád, ha valamilyen nem voltunk nyakassok, s nagy bátortalanul próbáltunk alkalmazkodni, hogy melegsük, amit lehet, s ebbe a rettenetes lelkiállapotba csendült bele az igazoló, a felmentő szó: Ahogy lehet...

Nem tudok szabadulni attól a gondolattól hogy önzetlen szándékunkat sokan félreértették, valahogy feszült volt a légkör, s ezt a feszültséget csak az előadók és szereplők nagyszerű munkája oszlatta el.

Ebben a feszültségben még az is fájt, hogy itt ott üres székek tángáltak. Ez anyagilag nem érintett, mert Isten jóvoltából 150 pengőt adhattunk a megyei magyarügy javára, de a lelkünkben nyomot hagyott.

A sok lelkiszomjas között azonban büszkéek voltunk arra, hogy az íge régi hallgatói és megtartói most is ott voltak, pedig vállukra egy egész megye gondja és terhe nehezedik.

A sebek még sokáig fájni fognak, de a mi szeretetünk is sokáig megmarad azok iránt, akik megértettek, akik a gyülekezetekhez tartoztak, akik ígét hirdettek, akik áldozatot hoztak, akik nekünk bármilyen szolgálatot tettek, akik tanui voltak a mi szomorú dicsőségünknek.

VERESS LÁSZLÓ
ref. lelkész.

A felszabadulás

utáni első megyebál...

Továbbint békeidők bál hangulata tért vissza pár muló órára a megszállás után első ízben ismét megtartott zártkörű táncestély jellegű hagyományos megyebálon, amelyről az egybegyűltek az azal az érzéssel távoztak; — Igen lesz még fel-

hőten, vihar nélküli boldog béke és hajnalig tartó tánc az eljövendő Nagymagyarországon!... Vizváry Viktor főjegyző, dr. cséfalvai Cséfalvay János másodfőjegyző, Simon Ferenc dr. és dr. Németh Jenő árvaszéki úlnök segítségével — izléssel és színes fantáziával hangulatosan átalakította az öreg disztermet és kistermeket — eredeti volt a fényhatás megoldása és ujszerű a finoman kiépített bár — Béla primás és a katonazenekar a békét idézte muzsikájával. Az aranyos nyomású békebeli „táncrend” (Vizváry főjegyző rendezői ötlete) elringatta a megjelent táncos-népet, mintha 1900-at írta a naptár... Éjfélkor a zene elhallgatott s a Kormányzó Ur festménye körül kicsepott a körték fénye! A terem szívből ünnepelte a Legelső Magyar, akinek Erdély felszabadult földjén a vígság és a magyar nóta köszönhető. Reggelig keringtek a párok, elfeledve tűnő percekre azt, hogy a kapukon kívül az élet viharos és idegtépő, bizva abban, hogy még lesz béke és fényes magyar boldogság! Gróf Bethlen Béla főispán, dr. Schilling János alispán nyitották meg a táncot, hagyomány szerint.

A begyűlt tiszta jóvedelmet a levante intézmény kapta, így a táncost „komoly” célt is szolgált. Meg kell emlékeznünk a hölgyek mértéktartó, finom toalettjeiről — az „urak” is minden cicoma nélkül, helyzethez illően, jelentek meg. A konyha jó volt, a likőrök, tésták szintén. Huber Győző főmérnök szerelődével a fényhatást szépen fokozta. Ez a megszállás utáni első megyebál összefogott krónikája. A megjelentek hatalmas seregéből sietve feljegyzett névsor itt következik. A nevek a riporteri ceruza gyors munkája szerint sorakoznak, a „hely és beosztás” minden különösebb igénye nélkül, mint ahogy a teremben is „hullámzó” volt a megjelent sereg:

Vitéz Kászonyi Zoltán m. kir. ezredes, Cecsey Kurcz m. kir. ezredes és neje, vitéz Murányi alezredes és neje, Sárvári Jenő alezredes és neje, gróf Bethlen Béla főispán, dr. Schilling János alispán családjával, K. Weress Jenő polgármester és neje, báró Blomberg nővérek, Ungert Richard m. kir. őrnagy és neje, Vécsey báróné és leánya, Urbán Andor min. tanácsos és neje, dr. Vékás József az Erdélyi Párt t. elnöke, dr. nemes Tamásy Károly szamosújvári polgármester és neje, dr. Bakay György kórházigazgató főorvos, dr. Hollóssy Béla főszolgabíró, dr. Sántha Ernő főorvos, dr. Székely főorvos, dr. Parádi Ferenc és családja, dr. Császár Ferenc főjegyző, Antal Dániel Emge felügyelő és neje, Huber Győző főmérnök és neje, Keresztes Géza nyug. alezredes, Kovács László ref. lelkész, Farkas Albert ref. lelkész és neje, P. Beke Kázmér, dr. Welther Károly vármegyei t. főügyész és neje, Váradi Károly, dr. Petőházi Sándor és neje, dr. Abrudbányai Ede és leánya (Tötör), dr. Nyerges Gábor vmegyei t. főorvos és neje, Hatfaludy Ernő és családja, Hatfaludy Bertalan és családja, Bodor László mérnök és neje, Almásy Gusztáv Máv. főmérnök, Szepeslublói László főmérnök és neje, dr. Bodolla Gábor ügyésségi elnök és neje, dr. Agyagásy Elek és neje, dr. Nonay György kir. ügyész és neje, dr. Debreczeni István és neje, dr. Arokháty Vilmos főorvos és neje, dr. vitéz Sárosy Gyula m. kir. rendőrkapitány, dr. Kőváry Béla rendőrfogalmazó, dr. Bodonyi Pál rendőrfelügyelő, Simó Béla földbirtokos (Oroszmező), dr. O. Weress József árvaszéki elnök, dr. Tüzes László, Balogh István, Morsányi Nándor műszaki tanácsos és neje, Szabó Béla műszaki tanácsos, báró Pöllnitz Károly és neje, dr. Schilling Dezső kolozsvári kir. közjegyző és családja, dr. Schilling Lajos kir. közjegyző és családja, Boros Ödön Máv. felügyelő és családja, dr. Léner Zsigmond városi t. orvos és családja, Schullerné Boros Aliz, Veress László ref. lelkész és neje, dr. Sallak Dezső körorvos, Krémer Lajos gyógyszerész és neje, Szilágyi Ferenc és neje, Szabó Lajos, a Kereskedő Társulat elnöke, Szigyártó Sámuel és neje, Váradi Béla és neje, özv. Bikfalvy Károlyné, Bikfalvy Károly és neje, Bikfalvy Zoltán, dr. Vargha István járási t. orvos, Csorja Árpád m. kir. százados és neje, dr. felőri Veress Jenő m. kir. közjegyző, Gombár Ferenc, Kapdebbó Gerő főszolgabíró és családja, Török Sándor számv. főtanácsos és családja, Osztián Kálmán számv. tanácsos és neje, dr. Magyar Jenő adóhivatali főnök, dr. Demeter György és neje, Voith Miklós m. kir. gazdasági felügyelő, dr. Urbán Imre, Maczky László csendőrfőhadnagy és neje, vitéz dr. Gábor Ödön pénzügyőri felügyelő és neje, Dr. Begidsán Pál körorvos, Alsókossály, vitéz Homonnay Perczel Tibor, a Nemzeti Bank igazgatója és családja, dr. Medgyes Lajos törv. tanácselnök és leánya, Kovács Ernő ecetgyáros, dr. Ince Jánosné és leánya, Retteg, Bányai Sándor ref. lelkész és neje, Hegyi János ref. lelkész és neje, Obornyik Viktor Máv. főmérnök és neje, dr. Zalán Győző, dr. Zalán Ervin, Csegezy Zoltán, Francz Jenő főmérnök és neje, Kovács Zoltán kertészeti főfelügyelő, dr. Skoda Ferenc szolgabíró és neje, dr. Anyos László, dr. Tomkaházi Gyula vármegyei tűzoltó felügyelő, ifj. dr. Parádi Fe-

Géza bácsi mondja ..

— Na, hogy érzi magát ebben a hidegben?

— Olaszországban bizonyára jobban érezném, ...mert ott meleg van!..

— Na, ha ilyen nagy földrajz tudós, mondja gyorsan meg mi itt, désiiek, szamosújváriak, miért didergünk annyit, amikor tele a határ erdősegekkel? A falusi nem hoz be fát, vagy keveset. Azt mondja rossz az ut.

— Hm. Rossz az ut ..Hm! akkor kérjünk gépkocsit, embert, menjen ki a hatóság falura, maximális áron vegye meg az összes fát, hozza be és ossza ki! H'sz átvesszünk mind!

— Mond valamit —

— Így csinálták ezt Székelyországban is. És nem dideregnek. Mért menjünk mi Olaszországba melegedni, sze itt a sok jó fa, a mi édes házámban!.. (r.)

renc és neje, Kolozsvár, dr. Szarvas Zoltán főispáni titkár és neje, Miklósy József vmegyei aljegyző, alispáni titkár és neje, dr. Dominits László és neje, Vass Jenő vmegyei aljegyző és neje, dr. Dózsa Miklós, Ossán László és neje, Szóts Rezső irodaigazgató, Brehár Gyula iroda tiszt és neje, Csipkés Ödön táblabíró, Kolozs- és leánya, dr. Szathmáry Sándor ügyvéd és neje, Nagyilonda, dr. Veress Jenő földbirtokos, dr. Béczy Károly szolgabíró, Nagyilonda, Módy László és neje, Póka Endre, Pünkösty Huba, Székely Jenő tanárok, dr. Csídy István Oli-főorvos és családja, dr. Ince Domokos, Hajdu Gyula és neje, Kolozsvár, Vitályos Béla, dr. Biró János, Papp József, Zajky György, Szabó Béla, Szalay Kálmán, Rónay László, Némay Ferenc, Bánlaci Lajos, Simon János stb. m. kir. főhadnagyok, Hübner László m. kir. adófőnök és családja, Szamosújvár, Beszenszky Fere c m. kir. gazdasági felügyelő, Szamosújvár, dr. Gálfy Aladár és neje, Takács Gyula főjegyző, Retteg, dr. Nagy Géza körorvos, Retteg, Kolozsvári Lázár Miklós földbirtokos, Felsőbogata, K. Lázár Ferenc és neje, Császár Erzsébet, Scharbech István főállatorvos, és neje, Agoston István jegyzőtestületi elnök, Désakna, Gogóman Ferenc, Rátoni Tamás ref. gondnok, özv. Rákossalv Ferencné, dr. Bágya Zsigmond főszolgabíró és neje, Magyarlajos, Podányi Sándor, Miklós H. Viktor, Vékony Jenőné nyug. főszolgabíró és Margit leánya, Székler Sándor és neje, Mosonyi Jenő ügyvéd és neje, Imre G. András ügyvéd, Almay Istvánné, Pintér Ferenc városi főszámvevő és neje, Mészáros Komáromy m. kir. kulturmérnök, Opre Vince körjegyző és neje Létka, dr. Kovács Harry főállatorvos Nagyilonda, Ragó István gazdasági felügyelő, dr. Kósa Sándor, dr. Kovács Lajos, Moldován József cégjegyző, Szörényi Sándor, Bányai Sándor törv. cégjegyző és neje, Pongrácz Béla, Kovács Gyula és családja, Marton Endre és neje, Beretvás Zsigmond gazdasági felügyelő és neje, Nagy Béla, dr. Urbán Imre, Magyar János körjegyző és családja Karulyfalva, Moldován Domokos és neje, Létka, dr. Begidsán Pál körorvos, Alsókossály, Medgyesi Lajos kereskedő, Szabó Ernő és neje, Gánczy János számvevő tiszti, Sarkadi Béla irodatiszt, Zászlóffy Ottó és neje, dr. Ther Norbert, Magyarlajos, dr. Rode Andor és József, dr. Ince Domokos, dr. Erdős Mózes András és neje, Sztojka László szerkesztő, Vékás Jenő, dr. Egyed Miklós, Czirmay Zoltán tanár, Szamosújvár, dr. Knoblauch István tüdőbeteg gondozó vezetőorvos, Ajtay László Szamosújvár, vitéz Kovács László, vitéz Gálfy Sándor, I. Gaál Péter áll. ménes-gazdasági főintéző, Alsósuk, Pály Miklós, Kolozsvár, Szilvay Albert Lajosné, Gyáni Ferenc, Ince Miklós állatértékesítési felügyelő Dés. Lányok: Sarkady Ella, Csenger, Bialitzky Kató, Boros Kató, Imre Jolán, Vidovszky Erzsébet Kolozsvár, Parádi Katus Kolozsvár, Csipkés Klára, Vékony Margit, Sommer Adél, Schilling-lányok, Csídy Magda, stb.

A bálra történt felülvezetéseket a „Közélet” következő száma közli, miután a jegy megváltások mindenünnen beérkeztek. (R.)

Kedves összejövetel volt a dési Máv. „Török” kultur és sport egyesületének táncestje is az állomás melletti kulturházban, ahol a Vegyes és Férfikar Papp Gyulával az élen szép számokat adott elő.

Üdvözlő választávirat érkezett a Kormányzó Úr katonai irodájából a dési Tűzharcosoknak...

(Dés.) A Magyar Tűzharcos Szövetség dési Főcsoportjának alakuló közgyűlése hódoló távirattal üdvözölte a Kormányzó Úr Ó Főméltóságát. A Kormányzó Úr Ó Főméltósága katonai irodája útján az alábbi levelet intézte a dési főcsoport elnökéhez: „Méltóságos Dr. Schilling János urnak, Szolnok-Doboka vármegye alispánja, a dési tűzharcos főcsoport elnökének, Dés. A Kormányzó Úr Ó Főméltósága megbízni kegyeskedett, tolmácsoljam a Dési Tűzharcos Főcsoport megalakulása alkalmából előterjesztett jóleső megemlékezésért — meleg köszönetét.

Hazafias üdvözzel:
vitéz Keresztes Fischer s. k.
vezérezredes, főhadsegéd.

Az országos elnök távirata. Vitéz Gróf Takách-Tolvay ny. altábornagy, Országos Elnök, Szőke Béla ipariskolai igazgató, vezetőtisztnak küldött levelében a közgyűlés-üdvözlő táviratára az alábbiakban mond köszönetet: „A főcsoport alakulása alkalmából küldött üdvözlő táviratért hálás szívvel mondok köszönetet. Adja Isten, hogy szoros bajtársi összetartással a főcsoport eredményes munkát végezhesen szeretett hazánk javára. Kérem az elnökséget, hogy a főcsoport minden egyes tagjának szeretetteljes üdvözzetemet tolmácsolja. Bajtársi üdvözzel: vitéz Takách-Tolvay s. k. ny. altábornagy, orsz. elnök.”

Válaszolt az alelnök is. Az Országos ügyvezető alelnök, Kertész Elemér m. kir. kormányfőtanácsos az alábbi meleghangú levélben mond köszönetet a közgyűlésről küldött távirati üdvözlésért: „Alakuló közgyűlésükről küldött kedves távirati üdvözlésért őszinte köszönetet mondok. Viszonzásul az újonnan alakult Csoport minden egyes tagjának bajtársi szeretettel kívánok minden jót és a megkezdett bajtársi munkálkodásukra Isten áldását kérem. A jóleső figyelemért ismételt köszönetemet kifejezve maradok: Kertész Elemér s. k. m. kir. kormányfőtanácsos, orsz. ügy. alelnök.”

Napló

Szamosujváron is megalakult a Népművelési Bizottság

(Szamosujvár.) A napokban alakult meg Szamosujváron a városi Népművelési Bizottság Dr. nemes Tamásy Károly polgármester elnökletével. A bizottság tagjai lettek: Lengyel Zoltán apostoli kormányzó, Lörintz János ref. esperes, P. Hegyi Péter róm. kat. plébános, Kabdebó Geróné az egyesült nőitábor elnöknője, Szemesné Bodor Mária polg. isk. igazgató, Rátz József főgim. igazgató, Rajcsányi Elemér állomásfőnök, Szóts Béla ipart. elnök, Szabó Gyula postafőnök és Váradi Sándor áll. el. isk. igazgató.

Kis magyar novellák

Az „Okos Sanyi” esete

Irta: Felkay Ferenc

Megtörtént, amit elmondok. Falun jártam riporton. Mire végeztem: beesteledett. Vonat csak reggel indult Pest felé. Lefoglaltam tehát a kocsmát egyetlen vendégszobáját és hogy agyonüsssem az estét: kisértéltem a vásártérre a Csillag-cirkuszhoz. Aznap érkeztek, három nagy kocsival, egy öreg tevével, egy még öregebb és mindig alvó oroszlánival, öt kutyával, hat arisztával, meg a „világ legokosabb” csacsijával: a Sanyival.

A vásártéren szomorúan értesültem, hogy este még nem lesz előadás.
— Nem tudunk elkészülni — mondta Csillag mester, a direktor. Különbösen sem akarunk nyitni a Sanyi nélkül, Sanyi pedig beteg...

— Mi baja van?

— Hiszen, ha tudnánk! Alig tudott átgyalogolni a szomszéd faluból. Reszket, mint akít a hideg ráz. Próbáltunk vele mindent, de semmitem sem használt... Tönkremegyünk, ha nem áll talpra... Ágnes, az istálló-mester felesége már Pestre is sürgönyözött.

Dr. nemes Tamásy Károly elnök magasszárnyalású beszéd keretében ismertette a népművelési bizottság célkitűzéseit, válaszolta a halasztást nemtűró társadalmi problémák; mint a növevelés, ifjúság nevelés és iparos nevelés fontosságát. Javasolja a munka azonnali megkezdését, egyelőre a következő terv alapján: Nevelési tanfolyam (háztartás, varrás, szabás, gyermeknevelés stb) 50 órás beosztással, heti 6 órában. Iparostársadalom részére: (iparügy, társadalombiztosításiügy, adóügy, történelem, számtan, földrajz) 50 órás tanfolyamon heti 6 órában. Előadókul ismert és neves pedagógusok és előadók kézséggel vállalkoztak

Az előadásokat követné egy magasabb ismeretterjesztő tanfolyam, melyen a város egész magyar társadalmára részt venne. A bizottság egyhangú lelkesedéssel tette magáévá az elnöki javaslatot és mindnyájan kézséggel vállalták a munkában való részvételt. Váradi titkár bejelentette, hogy az elnök kedvezményezésére a nevelő munka már is megindult, amennyiben „A tudás titka és a Boldogulás útja” keretében a leventék részére máris három tanfolyam működik 50-50 órás beosztással.

A bejelentést a gyűlés örömmel vette tudomásul (—s.)

Meghívó.

A Gazdasági, Ipari és Kereskedelmi Bank Részvénytársaság dési pénzügyi igazgatósága tisztelettel meghívja részvényeseit az intézet székházában Désen 1942. évi március hó 14-én d. e. 12 órakor tartandó

XXIV. évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

- 1., A közgyűlés megalakulása és határozatképességének megállapítása.
 2. Az 1941. évi zárszámadások előterjesztése az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésével együtt. A zárszámadások jóváhagyása és határozathozatala a nyereség felosztása tárgyában.
 3. Felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő bizottság részére.
 4. Az alapszabályok 1—15, 17—20, 22—35 §-ainak módosítása.
 5. Egy igazgatósági tag megválasztása.
 6. Felügyelő bizottság választása 1942. évre.
 7. Esetleges indítványok.
- Az igazgatóság a részvényesek tájékoztatása végett közli, hogy az alapszabályok 7. §-ának módosításánál indítványozza a társaság 333.333,34 Pengőt kitevő alaptőkéjének 360.000 Pengőre való felemelését a társaság 20.000 drb. egyenként 16,16 Pengő névértékű részvényei névértékének 18 Pengőre való felemelése után. Az alaptőke-emeléshez szükséges 26.666,66 Pengő a rendes

tartalék számla terhére lesz fedezve. A tőke-emeléssel felmerült költségeket és illetékeket az intézet viseli.

A többi összes alapszabály módosítások az 5460—1941. M. E. számú rendelet intézkedéseinek megfelelően az intézet alapszabályainak a magyar hitelügyi jogszabályokkal való összhangba hozására vonatkoznak.

Felhívja továbbá az igazgatóság a részvényesek figyelmét az alapszabályok 16. §-ára, mely szerint azok a részvényesek, akik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, kötelesek részvényeiket és meghatalmazásaikat a közgyűlés előtt 5 nappal az intézet pénztáránál letétbe helyezni.

Dés, 1942. február 4.

Gazdasági, Ipari és Kereskedelmi Bank R. T.
igazgatósága.

Meghívó.

A Dési Malom Részvénytársaság igazgatósága tisztelettel meghívja részvényeseit Désen, a Gazdasági, Ipari és Kereskedelmi Bank Részvénytársaság székházában 1942. évi március hó 14-én d. e. 1/2 12 órakor tartandó

XXVI. évi

rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

- 1., A közgyűlés megalakulása és határozatképességének megállapítása.
 - 2., Az 1941. évi zárszámadások előterjesztése az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésével együtt. A zárszámadások jóváhagyása és határozathozatala a nyereség felosztása tárgyában.
 3. Felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő bizottság részére.
 4. Az alapszabályok 1, 3—20, 22—55 §-ainak módosítása.
 5. Egy igazgatósági tag választása.
 6. Felügyelő bizottság választása 1942. évre.
- Az igazgatóság a részvényesek tájékoztatása végett közli, hogy az alapszabályok 5. §-ának módosításánál indítványozza a társaság 166.666,67 Pengő alaptőkéjének 170.000 Pengőre való felemelését a társaság 100.000 drb. egyenként 1,66 Pengő névértékű részvényei névértékének 1,70 Pengőre való felemelése után. Az alaptőke-emeléséhez szükséges P. 3.333,33 a rendes tartalék számla terhére lesz fedezve. A tőkeemeléssel felmerülő költségeket a vállalat viseli.

A többi összes alapszabály módosítások az 5460—1941. M. E. sz. rendelet intézkedéseinek megfelelően a vállalat alapszabályainak a magyar hitelügyi jogszabályokkal való összhangba hozására vonatkoznak.

Felhívja továbbá a részvényesek figyelmét az alapszabályok 23. §-ára, mely szerint a közgyűlésen részt venni óhajtó részvényesek kötelesek részvényeiket és meghatalmazásaikat a közgyűlés előtt 5 nappal a Gazdasági, Ipari és Kereskedelmi Bank r. t. Dés pénztáránál letétbe helyezni.

Dés, 1942. február 4.

Dési Malom R. T. igazgatósága.

— Minek?
— Doktorért.
— Bírják a sok költséget?
— Nem kér pénzt. Pedig egyetemi magántanár.. Belgyógyász.
— Hát emberorvos?
— Az. Ágnes mielőtt férjhez ment az istálló-mesterhez, nála volt szakácsné. Nagyon szerette az Ágnes. Még az esküvőjére is eljött a kedves feleségével. Akkor azt mondta neki, ha valamire szüksége lesz az életben: csak forduljon bizalommal hozzám. Hát most minden tőle függ. Ugy is sürgönyözött neki, hogy „jöjjön tanár úr autóval, élet-halálról van szó”.

— A Sanyit nem említette?

— Minek? Sok lett volna magyarázni, hogy Sanyitól függ a szezon. Ha elpusztul, szélinek mehetünk... „Ó” az attrakció.. Szá-mol, táncol, tréfál a közönséggel.

— Elbűcsűztam és jobbulást kívántam Sanyinak. Hiszen ez még jobb riport, mint amiért idejöttem — ujjongtam és elhatároztam, hogy megvárom a tanár urat. Másnap reggel már ott ácsorogtam a vásártéren. Dél felé valóban megérkezett a tanár úr. Autón.

Ágnes elébeszaladt.

Mondani akart valamit, de csak zokogott

— Jól van na, Ágnes. Hát nem maga a beteg?

Ágnes rázta a fejét.

— A Sanyi?...

— Kislát van?...

— Nem, dehogy, a nagyszámunk... Az életünk függ tőle... Ne tessék haragudni méltóságos úr... de éhenveszünk, ha baja lesz...

— Menjünk...

Ágnes az egyik sátorhoz vezette.

— Ott fekszik...

A tanár olyan lett, mint a fal. Azt hitte, tréfát üttek vele. Aztán, mert látta maga körül az ijedt, szomorú arcokat: kitért belőle a nevetés. A következő percben már vizsgálta is az okos Sanyit. Tíz perc múlva pedig kirántotta az egyik fogát. Gennyes volt.

— Nem lesz semmi baj — mondta,

Délre kitűnő paprikás csirkét csinált Ágnes. Én is hivatalos voltam. Ketten ültünk a szabályosan megterített asztalnál — a manézsbán. A tanár úr szavamat vette, hogy nem írom ki nevét, ha eszembe jut megírni az esetet.

— Megígértem, megtartom. Pedig kár. Uj klientúrát jelentene, mert Sanyi estére már „fellépett”...

Levente-otthon lesz a sétatéri kioszkból. A sétatéri kioszkt, ahol békeidőkben nyári kerthelyiség csalogatta az ezerkilencszáz éves polgárait, Dész város vezetősége — Levente-otthon céljaira adja át.

Ha nap süt, ha havazik, a polgár Görgényinél falatozik. (Dész, Rákóczi-tér, Színház-épület.)

Ítélet „strohman” ügyben. A szegedi ítélőtábla Swarz Sándor zsidó husvársárlót és Babos János borkereskedőt, mivel utóbbi előbbi üzleteit nevével fedezte, másodfokon 3—3 havi fogházra ítélte.

A beszercei Sport Egylet Börzsöny Julia testnevelési tanárnót, a Korcsolyázó Szövetség hivatásos oktatóját, meghívta tagjai sportoktatására. Börzsöny Julia eleget tesz a meghívásnak.

Hét fillér egy darab zsemlye vagy kifli ára — a hivatalos ármegállapítás szerint.

Hirdetések lapunk részére **Szamosujváron** a „Turul” papírútleben adhatók fel (Főtér 2. sz.) Olvasóink, előfizetőink minden lapunkra vonatkozó kéréssel ide fordulhatnak.

Rádió, csillár, elem, asztali és éjjeli lámpák, villany-vasalók, legmodernebb kivitelben, olcsó árban a **Szentbenedeki Elektromos Művek R. T. dési és szamosujvári üzleteiben** szereshetők be. Kérjen díjtalan bemutatást, árajánlatot! Szakszerű, pontos javítás!

Születés, halál, házasság Désen, az utóbbi héten. Születtek: Pap László Kornél fia, Szakács János Etelka lánya, Egér Áron Andor fia, Terpe Mária János fia, Marsch Jenő Bórcsa lánya, Bartha Géza Ildikó Teréz lánya, Varga László Erzsébet Mária Teréz lánya, Marosán Gusztáv Hermína lánya. — Elhaláloztak: Kozma Tivadar 73 éves, özv. Jakab Lajosné 68 éves, Dirsán Agostonné 39, Moldován László 65, Zeyer Józsefné 83. Kiss Károly 65, Swarz Bernát 52, Gergely János 80, Dogyicza László 77, Muresán Livia 4, Kolozsvári Erzsébet 7, Moldozán István 83 évesek. — Házasságot kötöttek: Molnár József műszerész Sándor Ilonával, Lázár József Salamon Rózával, Varga László Jedlicska Margittal, Papp Gyula Ladár Mártával, Szabó Endre Bogács Erzsébettel, Papp Kálmán Iszlai Zsuzsánával.

A vásárokon, piacokon, bucsukon árusítói igazolványt kérők — a városi főjegyzői hivatal értesítése szerint ezentul kéréseikhez öt pengő illetéket kötelesek mellékelni.

A **Hid új száma** közli Németh László, Ábrahám Ernő, Laczkó Géza, Majlátyi Mihály, Főja Géza, Tersánszky Jenő, Dr. Móricz Virág, Bohuniczky Stefi, Rácz Kálmán, Berda József, Kassák Lajos írásait. Szébbnél-szebb képek, érdekesnél-érdekesebb riportok. Kritika, Ismertetés, Divat, Tarlózás, Inyestmester, Muzsika, A hét filmjeiről, a Beszéljük meg rovat, a Pesti percek teszik még élvezetesebbé a lapot, amelyből mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal (Budapest, VII. Erzsébet krt. 7.) az érdeklődőknek. Főszerkesztő: Zilahy Lajos.

Megérkeztek Dész város magyar uccatáblái, melyeket a Füleki Iparművek szállítottak. Így végre rövidesen rendes magyar uccanév és számtáblák kerülnek a város tereire és házaira!

Február hó közepén tart közgyűlést Dész képviselőtestülete. A közgyűlés fontos ügyeket tárgyal.

Kosárfonó tanfolyam nyílt meg a Dészhez tartozó Cichegy faluban. A tanfolyam a belügyminisztérium engedélyével s a megyei népjóléti szervezet támogatásával dolgozik, Csonka Mihály kosárfonómester az oktató — a tanfolyam két hónapig tart — a helyiség fűtéséről Dész város gondoskodik, 12 cichegyi gazda hallgatja a tanfolyamot. A kosárfonó ipar elsajátítása a pénzszegény faluban igen jelentős gazdasági fellendülést fog jelenteni.

A HÉT

Február hetedikén este pont kilenc órákor kezdődik a katolikus táncest! Fővédnök Gróf Bethlen Béla főispán.

Szék község ünnepe. Nagyszabású ünnepélyre készül a Szolnok-Doboka megyei szentesita magyar Szék község február hó közepén. Ugyanis területe szerint akkor alakul meg a község 100 tagú önkéntes tüzoltó egylete délelőtt tartandó diszalkuló gyűlés keretében. Délután nívós programu Széchenyi-ünnepély lesz, este pedig sajtósági szépségben bővelkedő gyöngyös-bokréta és tánc. Az ünnepélyre már is sokan jelentették be részvételüket. Előre lát-hatóság ott lesz a megye minden számottevő tagja. Az ünnepély rendezését Mihály Károly ref. lelkész, Dr. Szentirmay Dezső tb. főszolgabíró és Szöts Béla erdélyi párti ügyv. elnök végzik. E nagyszabású magyar ünnepély részletes ismertetésére még vissza térünk.

A széki bokréta...

A népművelési előadások (analfabéták, haladók részére) hatalmas érdeklődéssel folynak a Cichegyen, Dész eme városrészében, melynek több-ezernyi magyar gazdája keményen állta a román vihart. Az előadásokat Bányai Attila iskolaigazgató vezeti.

Februárban a népművelési tanfolyamok Désen is megkezdődnek az előadók felkérése most van folyamatosan.

A városi agglomeráció bővítésére szorul — annyi a népjóléti közegek előadása szerint a segítség szoruló, magatehetetlen öregebb szegény Désen. K. Weress Jenő polgármester a lehetőségén belül intézkedni fog.

A zöldkeresztetek gyermekétkezési akciója szépen fejlődik Désen. Jelenleg 140 szegénysorsu kisgyermek — 3—11 évesek — kap Désen mintegy száz napon át ebédet — a Cichegyen 60 gyermek. A száz nap elmúltával a Cichegyen napközi otthon veszi át a zöldkeresztetek akcióját. A gyermekétkezési akció lelke Dr. Hertelendyné, Boróczy Vilma, városi szociális gondozónő.

Vigyázat!

A Darmol hashajtót utánozzák. Ügyeljen, mert minden tablettán a „DARMOL” szónak és T alakú bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagolásban kérje.

DARMOL

Több félszázad óta szolgáló református lelkész nyugdíjaztak. A Református Lelkesi Nyugdíjintézet intézőbizottsága január elsejével többi közt a következő erdélyi lelkészeket helyezte nyugállományba: Csákány Miklós magyarköbbsi lelkészt 51 szolgálati évvel, Lőrincz János szamosujvári lelkészt, a széki egyházmegye esperesét 50 és Veress Károly papolei lelkészt 54 évi szolgálat után.

A dési kir. törvényszék egyévi munkája. A dési kir. törvényszék, Szabó István elnök vezetése alatt, hála a kitzónó bírói karnak, igen eredményesen fejezte be az elmúlt igazságügyi évet. Az esztendő folyamán beérkezett 3662 ügyirat, amiből elsőfoku büntügy 1596, fiatalokorú ügy 602 és jövedéki kihágás 21 volt. Az ügyiratok zöme elintéztést nyert. A törvényszék 1215

tárgyalást tartott, 315 munkanapon. Vizsgálóbíró elé 73 ügy került. Kimondott „nagy” ügy (gyilkosság stb.) egyszem volt. „Jámbor, csendes vidék, ez az oka” — magyarázza Szabó István kir. törvényszéki elnök. A tárgyalásra kerülő perek jórésze még román időköl származik. A röglönítelő bíróság az elmúlt év folyamán egyszer sem tilt össze Désen.

1942 január 31. én a vármegyei ház dísztermében a vármegyei tisztikar táncestélyén elvesztett sárga fémöl készült s három függövel díszített női karöltöt igazolt tulajdonosa átveheti a hivatalos órák alatt a vármegyei II. főjegyző hivatalos helyiségében.

SZERKESZTŐI POSTA

— G. H. Kisvárosi tünet az is, hogy így beszélünk: „O, az csak kiségitő irodista, csak altiszt” stb. Minden magyar fontos a maga helyén, minden magyarra szükség van! Ebben a közszellemben kell élnünk. — *Beretva.* A vers jó. Novelláit várjuk. — *V. tiszteletöl.* „Egy titkárnl szebben beszél” s „Hadiözvegyek pártfogója” című írásai közölhetetlenek. — *Szamosujvári levél.* Fényképet várjuk. A regényt valószínűleg az ottani „Turul” nyomda adja ki.

Sajt és sajtó — ne tévesszük össze őket „Független magyar lap a vérvünk!”
(Gömbös Gyula beszédéböl.)

Uránia mozgó mősora

1942. február hó 5 én és 6-án:
Csütörtökön 1/2 7 és 1/2 9 órákor
Pénteken
Nagyvárosi lányok
nagyserü francia vígjáték.

Szombaton 1/2 7 és 1/2 9 órákor
Vasárnap 1/2 3, 1/2 5, 1/2 7 és 1/2 9 órákor
Hétfőn 1/2 7 és 1/2 9 órákor

Paulini Béla és Harsányi Zsolt mesterműve. Kodály Zoltán a világhírű nagy zenekölthő csodás muzsikájával

HÁRY JÁNOS

Főszerepekben: Dajka Margit, Páger Antal, Bárczy Kató. A nagyképeletű obsitos hősi és szerelmi kalandjai

Kedden és szerdán fél 7 és fél 9 órákor

V Á G Y A K

Főszerepekben: DANIELLE DARIÉUX és CHARLES VANEL. A párisi kiállítás nemzetközi nagydíjjal kitüntetett művészi film.

Csütörtökön és pénteken fél 7 és fél 9 órákor

SZERVUSZ PÉTER

KÖZÉLET KÖZÉLET KÖZÉLET KÖZÉLET

hirdessen!
lapunkban

KÖZÉLET KÖZÉLET KÖZÉLET KÖZÉLET

EXPRESS HIRDETÉSEK

(A rovatban egy hirdetés ára négy pengő, többszöri közlés esetén kedvezmény.)

Szobafestést, mázolás, címfestést és templomfestést olcsón és jól elkészít, vállal, a 32 éve fennálló
KISS PÉTER CÉG, DÉS.
Műhely: Kossuth L. u. 8 sz. Lakás: Kovács S. u. 67. sz.

PAPOLCZY

DÉS, APAFI U. 1.

Lakatos, vízvezeték-szerelési munkák!

KERESZTÉLY

HIRNEVES ZONGORATERME

BUDAPEST

VILMOS CSÁSZÁR-UT 66

Legjobb zongorák legolcsóbban, részletre is. Csalódás sohasem érheti.

Vármegyei Közélet

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap
Felöl kiadó és szerkesztő: Sztojka László
A kiadóhivatal vezetője: Máthé Zoltán.
Szamosujvári fiókkadóhivatal: „Turul” papirkereskedés, Főtér 2.

Kéziratokat nem ad vissza és nem őriz meg a szerkesztőség